

Luomulihan arvoketjutyöryhmä

11.9 klo 09.00-12.00

MTK

Työryhmän kokoonpano

Nimi	Paikalla 11.9. 2018
Petteri Mäkelä , naudanlihan tuottaja	x
Fredrik von Limburg Stirum	
Niina Myer, Yhdistyneet luomutuottajat	
Arto Jokinen, L'uomunokka	
Pasi Tamminen, Tamminen (pj.)	x
Timo Marttinen, Kruunukerku	
Sinikka Hassinen, Atria	
Peter Westerholm, Talman luomu	x
Susanna Vehkaoja, Atria	x
Sari Miettunen, SOK	x
Carita Rissanen, Ruokakesko	x
Päivi Rekola, ProAgria	
Johanna Andersson, MTK	x
Katariina Rehnström, Luomuliitto	
Merja Manninen, Evira	x
Kati Kastinen, ProAgria	
Aura Lamminparras; Pro Luomu ry	x
Marja-Riitta Kottila, Pro Luomu ry	x

Asialista

1. Katsaus markkina- ja tuotantotilanteeseen
2. Mikä tekee lihasta luomua? Kuluttajille suunnattu infoaineisto (lähetän aineistoa etukäteen)
3. Mitä kuuluu luomusika-hankkeelle: Kati Kastinen, ProAgria
4. Rehutilanne; Kirsi Niemelä, Hankkija
5. Uuden luomuhjelman valmistelu
6. EU:n uuden luomuasetuksen tarkennukset ja tulkinnat
7. Muut asiat
  - Ateria tapahtuma 15.11.
  - LEP 18.10
  - Seuraava palaveri

Katsaus markkina- ja tuotantotilanteeseen

- Luomulihan myynti kasvaa tasaisesti kaupoissa, kasvupotentiaalia on sekä tuoreessa lihassa että valmisteissa.
- Luomulihat tuotteiden valikoima on kasvanut.
- Teollisuus ei kaikilta osin pysty vastaamaan kysyntään.
  - Raaka-aineiden saannissa osittain epävarmuutta.
  - Luomunautaketju toimii parhaiten
- Kuiva kesä on aiheuttanut ongelmia tuottajille.
  - Alueelliset tilanteet kuitenkin vaihtelevat suuresti, monilla alueilla satotilanne kohtuullinen.
  - Tanskassa ja Ruotsissa tilanne on huomattavasti Suomea heikompi → lisää kiinnostusta ostaa rehua Suomesta.
  - Kuivuus ei katso tuotantotapaa, mutta luomun laidunnusvaatimus voi olla ääriolosuhteissa haastavaa.
  - Tähän mennessä poikkeuslupahakemuksia tavanomaisen karkearehun käyttöön on tullut 10.

Kirsi Niemelä, Hankkija

ESITYS LIITTEENÄ

- Äärisäistä huolimatta tilanne ei ole rehuvalmistajan näkökulmasta katastrofi
  - Luomuviljasadon pitäisi riittää.
  - Herneestä ja härkäpavusta tulee todennäköisesti puutetta.
- Suuria eroja sadoissa tilojen ja alueiden välillä ja jopa lohkojen välillä.
  - Hyviä alueita Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala ja Kainuu, heikkoja alueita Etelä-Pohjanmaa ja Varsinais-Suomi.
- Rypsi on tuontitavaraa luomussa, mutta kuivuudesta on kärsitty muuallakin ja nyt hinta on aika korkea.
- Siipikarjarehuun saadaan luomuperunaproteiinia, luomuperunasato ollut hyvä.

Mikä tekee lihasta luomua? Kuluttajille suunnattu infoaineisto

Keskustelua aineiston faktoista sekä yleisemmin siitä, mikä on kuluttajalle tärkeää. Tärkeimmät asiat:

- Aineisto tulee tehdä fokuksena luomun hyvät puolet, ei turhaa vastakkainasettelua.
- Kuluttajan käsitys ruuantuotannosta heikkoa, ei välttämättä ymmärretä esimerkiksi mitä laidunnus on.
- Kuluttajalle olennaista ulkoilu, vapaa liikkuminen, vähäinen lääkkeettömyys ja lisääineettomuus.
  - Huom! Markkinoilla on muutamia lisääineettomia lihavalmisteita (ei luomu), kun taas luomulihatuotteet sisältävät joitain lisäaineita. Tämän asian viestinnässä tulee olla tarkkana.
- Luomueläimellä on enemmän mahdollisuuksia valintoihin.

→ Aineisto julkaistaan loppuvuodesta 2018 ja sen ympärille rakennetaan somekampanja.

Mitä kuuluu luomusika-hankkeelle: Kati Kastinen, ProAgria

- Hankkeen vetäjä Kati Kastinen ei päässyt paikalle
- Tuottajien luomusikapäivä Luomupäivillä 16.11. - tällä hetkellä ei kuitenkaan yhtään ilmoittautunutta luomusiantuottajaa - ilmoittautumisaikaa on vielä paljon.
- Teollisuus sitoutunut tukemaan hanketta sekä luomusianlihan tuotannon kehittymistä
- Tuottajien välinen yhteistyö ja keskustelu keskeistä.

Luomutuotannon kehitysnäkymät 2025

- Kantar TNS Agri Oy, 2018
- Tavanomaisten tilojen kiinnostus luomuun kasvussa
  - Edelliseen tutkimukseen (2016) verrattuna on erityisesti kasvanut kiinnostus luomusihanlihan tuotantoon
  - Eniten luomu kiinnostaa tavanomaisia lammass- ja emolehmätiloja
- Luomutuotanto on yleisintä suurilla emolehmätiloilla, kiinnostusta eniten pienillä tiloilla
- 48% luomukotieläintuotannosta kiinnostuneista ajattelee siirtyvänsä luomuun vasta 2022 tai myöhemmin
- Kannattavuus syy siirtyä, rikkakasvien hallinta taas mietityttää
- Koko tutkimus: https://proluomu.fi/wp-content/uploads/sites/11/2018/09/luomutuotannon-kehitysnakymat-2025_mmm.pdf

Uuden luomuohjelman valmistelu

- Nykyisen ohjelman arviointi käynnissä: arvioinnin julkistaminen lokakuussa
- Ohjelma tehdään vielä tämän hallituskauden aikana
- Pro Luomun toiveet
  - rohkeat mitattavat tavoitteet
  - investointeja osaamisen kehittämiseen (tutkimus, neuvonta)
  - luomutuotannon lisääminen - tukea siihen
  - luomulainsäädännön tarkoituksenmukainen tulkinta,
  - nykyisen kaupallisen luomukeruualueen varmistaminen ja uusien alueiden mahdollistaminen.
  - kuluttajien tietoisuuden lisääminen, esim. kampanjat
  - luomun lisääminen julkisissa ammattikeittiöissä
  - investoinnit vientimarkkinoiden avaamiseksi
  - rakentava vuorovaikutus hallinnon ja luomualan kesken!

EU:n uusi luomuasetus voimaan 1.1.2021

- Suomenkielinen versio asetuksesta julkaistu
- Evira käynnistää alan yhteiset lukukinkerit 24.9. klo 9.00
- Mitä nykyisessä pitäisi muuttaa?
  - Johanna Andersson lupasi selvittää MTK:n valtuuskuntien kautta kentän kantoja luomuehtoihin

Muut asiat ja seuraavat kokoukset

- Ateria-tapahtuma 15.11.
  - Osasto ja paneelikeskustelu: Miten lisää luomua lasten lautaselle
  - Panelistit:
    - Ruokapalvelun asiantuntija **Sirpa Jalovaara**, Helsingin kaupunki, varhaiskasvatus
    - Myyntipäällikkö **Iikka Latostenmaa**, Kespro
    - Toimitusjohtaja **Pasi Tamminen**, Tamminen
    - Luomuvihannestuottaja **Elina Vauhkonen**, Kalliolan luomu
    - Avainasiakaspäällikkö **Anneli Heikkinen**, Valio
    - Paneelin vetäjä: Kokki ja juontaja **Pipsa Hurmerinta**
- Luomuelintarvikepäivä 18.10. Finlandia-talossa
- Seuraava kokous 20.11. klo 9-12 Keskolla, kyytitie 31, Vantaa